

K SME Analysis

SME รุกปรับรับกระบวนท่า รับตลาดเครื่องจักรกลโต

ตลาดเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน (Hardware) ปี 2561

ประเด็นสำคัญ

✓ แนวโน้มภาพรวมอุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนในปี 2561 คาดว่าจะมีมูลค่าประมาณ 1.14-1.16 ล้านล้านบาท ขยายตัวประมาณร้อยละ 3-5 (YoY) โดยได้รับอานิสงส์จากการเติบโตของเศรษฐกิจที่ก่อให้เกิดการลงทุนในภาคการผลิต การลงทุนโครงสร้างพื้นฐานต่างๆ ขณะที่ภาคการเกษตรเองก็มีปัจจัยที่เอื้อต่อการใช้เครื่องจักรกลเพิ่มขึ้น อาทิ ราคาสินค้าเกษตรหลายรายการที่เติบโต ประกอบกับปริมาณน้ำในเขื่อนรวมถึงปริมาณฝนที่เพียงพอ ซึ่งเอื้อต่อการเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและพืชฤดูฝน

✓ ศูนย์วิจัยกสิกรไทย มองว่า อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน ยังคงมีความท้าทายหลายด้านในระยะข้างหน้า อาทิ การที่ธุรกิจย้ายฐานการผลิตไปประเทศเพื่อนบ้านมากขึ้น ซึ่งอาจกระทบความต้องการเครื่องจักรกลในบางอุตสาหกรรม ขณะเดียวกัน ความต้องการเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนที่มีความซับซ้อนมากขึ้น เพื่อรองรับธุรกิจที่เน้นนวัตกรรมหรือการเปลี่ยนผ่านเทคโนโลยี รวมถึงเครื่องจักรกลการเกษตรที่อาจเปลี่ยนจากที่ใช้ในนาข้าว ไปสู่พืชอื่นที่ภาครัฐสนับสนุน อาทิ อ้อย ข้าวโพด ประการสำคัญคือ สินค้าจากประเทศคู่แข่ง ที่มีข้อได้เปรียบทางด้านราคา หรือข้อได้เปรียบด้านเทคโนโลยี จะเข้ามาแย่งตลาดผู้ผลิตในประเทศมากขึ้น

✓ ซึ่งความท้าทายเหล่านี้เป็นสิ่งที่ผู้ประกอบการเครื่องจักรกล ทั้งในส่วนของผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่ายจำเป็นต้องเตรียมรับมือในระยะข้างหน้า อาทิ การวิจัยและพัฒนาเครื่องจักรที่ตรงตามตลาดต้องการ การแสวงหาพันธมิตรทางธุรกิจที่มีเครือข่ายเพื่อถ่ายทอดเทคโนโลยี รวมถึงการพัฒนาบุคลากรเพื่อรองรับการซ่อมบำรุงเครื่องจักร ที่จะมีความทันสมัยและซับซ้อนมากขึ้น ประการสำคัญคือ การแสวงหาตลาดต่างประเทศ โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้าน ซึ่งกำลังมีการพัฒนาการผลิตภาคเกษตรและอุตสาหกรรม และมีความต้องการเครื่องจักรสูง โดยเฉพาะเครื่องจักรที่ไม่ซับซ้อนซึ่งไทยสามารถผลิตได้

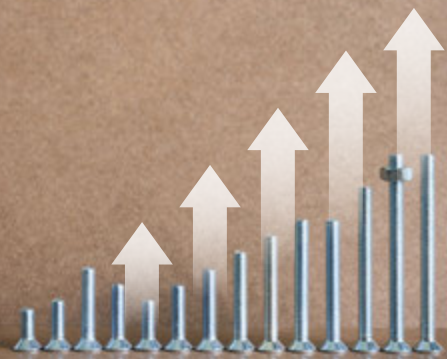
มูลค่าตลาดเครื่องจักรกล และชิ้นส่วน ปี 61

มูลค่าการจำหน่าย

- ▶ 1.14 - 1.16 ล้านล้านบาท
- ▶ เพิ่มขึ้น 3.5%

มูลค่าการนำเข้า

- ▶ 4.66 - 4.88 แสนล้านบาท
- ▶ เพิ่มขึ้น 5 - 10%

ความต้องการใช้เครื่องจักรกลและชิ้นส่วนปี 61
แนวโน้มความต้องการโตในทุกกลุ่มสินค้า

พิจารณาจากเครื่องจักรภาวะเศรษฐกิจหลายตัว อาทิ การลงทุนและการบริโภคของภาคเอกชนและภาครัฐ รวมถึงภาคการส่งออกที่ปรับตัวดีขึ้นในปี 2561 คาดว่าจะส่งผลให้เกิดความเชื่อมั่นต่อการลงทุนในเครื่องจักร เพื่อขยายกำลังการผลิต หรือเริ่มต้นการผลิตใหม่ เพื่อรองรับกิจกรรมเศรษฐกิจดังกล่าว พิจารณาได้จากจำนวนเครื่องจักรที่มีการนำมาจดทะเบียนสิทธิบัตรโรงงานในช่วงไตรมาสแรกปี 2561 อยู่ที่ 2,851 เครื่อง เพิ่มขึ้นร้อยละ 25.2 (YoY)¹ ซึ่งกลุ่มธุรกิจหรืออุตสาหกรรมที่มาจากจดทะเบียนลำดับต้นคือ เครื่องจักรที่ใช้ในการผลิตอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์ รองลงมาคืออุตสาหกรรมผลิตภัณฑ์จากโลหะ (ผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนให้กับอุตสาหกรรมเกี่ยวเนื่อง อาทิ ยานยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า) และอุตสาหกรรมที่ใช้ในภาคการเกษตร อาทิ ขัดสี ปั่นพืช ซึ่งแตกต่างจากช่วงเดียวกันปีก่อน ที่การจดทะเบียนเครื่องจักรกระจายไปอยู่ในอุตสาหกรรมผลิตกระแสไฟฟ้า และผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก ที่ส่วนใหญ่จะผลิตบรรจุภัณฑ์ โดยเป็นที่น่าสนใจว่า ในปี 2561 ผู้ประกอบการ 1 รายมีค่าเฉลี่ยของการจดทะเบียนเครื่องจักรประมาณ 7.4 เครื่องเทียบกับ 5.4 เครื่องในปีก่อน ซึ่งอาจแสดงให้เห็นว่า ธุรกิจเริ่มมีความมั่นใจในการลงทุนเครื่องจักรมากขึ้น หรืออาจเป็นผู้ประกอบการขนาดใหญ่ที่เข้ามาลงทุนในธุรกิจมากขึ้น

จำนวนเครื่องจักรที่จดทะเบียนกับกรมโรงงานแยกตามประเภทอุตสาหกรรม
ที่จัดแจ้ง 3 อันดับแรก

ประเภทอุตสาหกรรม	ม.ค.- มี.ค. 2560	ประเภทอุตสาหกรรม	ม.ค.- มี.ค. 2561
ผลิตและจำหน่ายกระแสไฟฟ้า	314	เครื่องจักรอุปกรณ์อิเล็กทรอนิกส์	568
ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติก	212	ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ	483
ผลิตภัณฑ์ที่ทำจากโลหะ	182	การขัด การสี การไม่หรือการปน เมล็ดหรือหัวพืช เผาถ่านจากกะลา /บดถ่าน	228
อื่นๆ	1,569	อื่นๆ	1,573
รวม	2,277	รวม	2,852

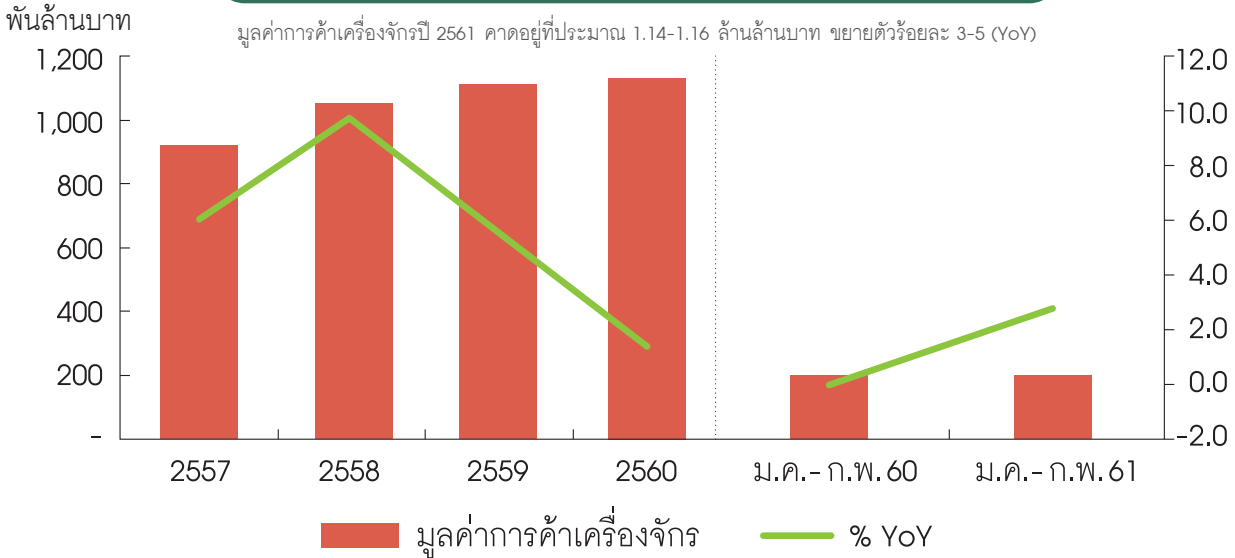
ที่มา: กรมโรงงานอุตสาหกรรม

ทั้งนี้คาดว่าในปี 2561 มูลค่าการจำหน่ายเครื่องจักรและอุปกรณ์จะอยู่ที่ประมาณ 1.14-1.16 ล้านล้านบาท² เพิ่มขึ้นร้อยละ 3.5 (YoY) ขณะเดียวกัน เนื่องจากไทยมีการพึ่งพาการนำเข้าเครื่องจักรกลจากต่างประเทศค่อนข้างสูง โดยเฉพาะเครื่องจักรกลอุตสาหกรรมที่มีความซับซ้อน ทำให้คาดว่ามูลค่าการนำเข้าเครื่องจักรกลในปี 2561 จะมีประมาณ 4.66-4.88 แสนล้านบาท เพิ่มขึ้นร้อยละ 5-10 (YoY)

¹ กรมโรงงานอุตสาหกรรม

² ดัชนีการลงทุนภาคเอกชน ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2561 ประเมินโดย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

อุปกรณ์การดำเครื่องจักรและอุปกรณ์ ณ ราคาคงที่ปี 2553

ที่มา: เครื่องจักรการลงทุนภาคเอกชน ธนาคารแห่งประเทศไทย ปี 2561 ประมาณการโดย ศูนย์วิจัยกสิกรไทย

สำหรับปัจจัยที่ช่วยสนับสนุนการเติบโตของธุรกิจเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนในปี 2561 ที่สำคัญมีรายละเอียด ดังนี้

✓ **เครื่องจักรกลอุตสาหกรรม** คาดว่าจะมีความต้องการเพิ่มขึ้นในหลายอุตสาหกรรม โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่มีอัตราการใช้กำลังผลิตสูงถึงกว่าร้อยละ 80 (สำนักงานเศรษฐกิจอุตสาหกรรม) ทำให้มีแนวโน้มความต้องการลงทุนเครื่องจักรใหม่ เพื่อรองรับความต้องการในปัจจุบัน และความต้องการในระยะข้างหน้า ขณะเดียวกันยังรวมถึงอุตสาหกรรมที่มีการจดทะเบียนสูงในช่วงไตรมาสแรกปี 2561 (ข้อมูลกรมโรงงานอุตสาหกรรม) โดยธุรกิจที่คาดว่าจะมีความต้องการเครื่องจักรอุตสาหกรรมในลำดับแรกๆ คือ **1.อุตสาหกรรมการผลิตอาหารเครื่องดื่ม การแปรรูปพืชผลการเกษตร รวมถึงธุรกิจน้ำแข็ง** (เติบโตตามสภาพอากาศ) ซึ่งส่วนใหญ่ธุรกิจเหล่านี้เป็นผู้ประกอบการ SME ในท้องถิ่น และมีความต้องการเครื่องจักรที่ไม่ซับซ้อน ที่ช่วยเพิ่มประสิทธิภาพหรือลดการใช้แรงงาน อาทิ เครื่องผสมวัตถุดิบ หม้อต้ม นึ่ง หรือฆ่าเชื้อ เป็นต้น **2.ธุรกิจบรรจุภัณฑ์และการพิมพ์** อาทิ บรรจุภัณฑ์สำหรับอาหาร เครื่องสำอาง ถุงและบรรจุภัณฑ์ที่ทำจากพลาสติกที่ใช้ในครัวเรือน ร้านค้า หรือธุรกิจโรงพิมพ์ขนาดเล็กที่หันมาใช้เครื่องพิมพ์ดิจิทัลที่ผลิตตามคำสั่งซื้อที่ไม่สูง ซึ่งเข้ามาทดแทนโรงพิมพ์ขนาดใหญ่ **3.ธุรกิจก่อสร้าง** ที่รองรับการลงทุนโครงสร้างพื้นฐาน รวมถึงการลงทุนของภาคเอกชน (เช่น เครื่องจักรขุดลอกคูและตัดแยกทราย การขุดตักดิน การผลิตคอนกรีต)

✓ **เครื่องจักรกลการเกษตร** คาดว่าในปี 2561 ความต้องการจะอยู่ในกลุ่มของเครื่องไถปรับสภาพดิน เครื่องปลูก ดูแลและเก็บเกี่ยวผลผลิต รวมถึงชิ้นส่วนเพื่อการซ่อมแซม ซึ่งต่างจากช่วงหลายปีก่อนหน้า ที่ประเทศไทยเผชิญภาวะภัยแล้ง ความต้องการเครื่องจักรที่ใช้บริหารจัดการน้ำจึงมีสูง โดยเครื่องจักรกลการเกษตรที่คาดว่าจะได้รับความนิยมอันดับแรกๆ คือ **1.เครื่องนวดและเกี่ยวข้าว รถไถเดินตาม** เนื่องจากพื้นที่ปลูกมากที่สุด (กว่า 62 ล้านไร่) โดยเฉพาะนาปรังในปี 2560/61 มีประมาณ 12.3 ล้านไร่³ เพิ่มสูงถึงร้อยละ 17.2 เมื่อเทียบกับปีก่อน **2.เครื่องตัดอ้อย** เพื่อรองรับปริมาณผลผลิตที่สูงถึง 130 ล้านตันในปีนี้ และมีแนวโน้มที่ผลผลิตจะอยู่ในระดับสูงต่อเนื่องในปีการผลิตหน้า ชาวไร้อ้อยจึงสนใจที่จะซื้อมากขึ้น และ **3.เครื่องจักรการเกษตรสำหรับรองรับเกษตรแปลงใหญ่ที่ภาครัฐสนับสนุน** (ภาครัฐสนับสนุนการเข้าถึงเครื่องจักรขนาดใหญ่ผ่านกลุ่มเกษตรกร)

✓ **เครื่องมือกล** ซึ่งส่วนใหญ่ใช้ในงานโลหะและพลาสติก ซึ่งธุรกิจเหล่านี้เริ่มกลับมามีความต้องการสูงในปี 2561 ตามการฟื้นตัวของอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง อาทิ เครื่องใช้ไฟฟ้า อิเล็กทรอนิกส์ บรรจุกภัณฑ์ รวมถึงการผลิตชิ้นส่วนป้อนอุตสาหกรรมผลิตเครื่องจักรกล ที่สำคัญคืออุตสาหกรรมยานยนต์และชิ้นส่วน ซึ่งเป็นผู้ใช้ชิ้นส่วนรายใหญ่ โดยเครื่องมือกลที่คาดว่าจะได้รับความนิยมลำดับแรกๆ คือ **1.เครื่องปั๊มขึ้นรูป** ในโรงกลึงที่ผลิตชิ้นส่วนป้อนอุตสาหกรรมต่อเนื่อง โดยเฉพาะโรงงานรถยนต์และป้อนให้กับอู่หรือศูนย์ซ่อมต่างๆ รวมถึงเครื่องใช้ไฟฟ้า **2.เครื่องมือกลสำหรับงานช่าง** เพื่อรองรับการเติบโตของธุรกิจร้านรับซ่อมเครื่องยนต์ ตามปริมาณการจำหน่ายรถยนต์สะสมที่เพิ่มขึ้น และ **3.เครื่องรีดโลหะ** สำหรับรองรับภาคการก่อสร้าง อย่างไรก็ตาม ความต้องการเครื่องมือกลต่างๆ จะเริ่มปรับไปสู่การผลิตที่ทันสมัย มีความเที่ยงตรง แม่นยำและควบคุมด้วยระบบดิจิทัลมากขึ้น

3 ความท้าทาย ที่ SME ต้องรับมือ

- ▶ รูปแบบความต้องการที่เปลี่ยนไป
- ▶ การย้ายฐานการผลิต
- ▶ การแข่งขันที่สูงขึ้น

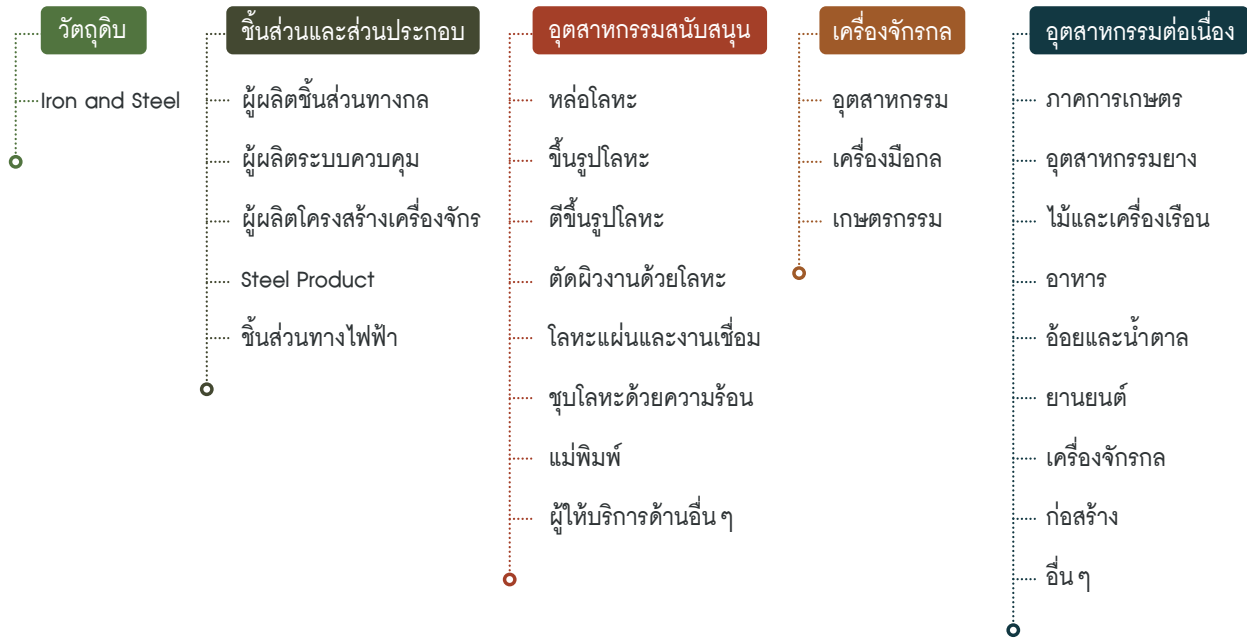
ประเด็นความท้าทายของธุรกิจเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน

อุตสาหกรรมเครื่องจักรกลและชิ้นส่วน เป็นหนึ่งในห่วงโซ่การผลิต และมีบทบาทสนับสนุนการเติบโตเศรษฐกิจของประเทศ เห็นได้จากจำนวนผู้ประกอบการเครื่องจักรกลที่ปรับเพิ่มขึ้น เพื่อให้สอดคล้องกับเศรษฐกิจ (จาก 1,066 รายในปี 2558 เพิ่มขึ้นมาเป็น 1,267 รายในปี 2560)⁴ โดยส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการรายกลางและรายเล็กคิดเป็นสัดส่วนมากกว่าร้อยละ 90 ที่เหลือเป็นผู้ประกอบการรายใหญ่ที่ร่วมทุนหรือลงทุนโดยต่างชาติ

³ สำนักงานเศรษฐกิจการเกษตร

⁴ ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล สถาบันเหล็กและเหล็กกล้า

ห่วงโซ่อุปทานของเครื่องจักรและอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผู้ประกอบการเครื่องจักรกล จำนวน 1,267 ราย ส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการ SME กว่ร้อยละ 90

ที่มา: ศูนย์ข้อมูลเชิงลึกอุตสาหกรรมเครื่องจักรกล สถาบันเหล็กและเหล็กกล้า

ทั้งนี้ การที่ประเทศไทย กำลังมีการลงทุนโครงสร้างพื้นฐานขนาดใหญ่ รวมถึงมีการพัฒนาภาคการผลิต ทั้งในส่วนของภาคอุตสาหกรรมและภาคการเกษตร ไปสู่ภาคการผลิตที่ทันสมัย ลดต้นทุน และสามารถแข่งขัน ได้กับคู่แข่ง (อุตสาหกรรมและเกษตร 4.0) นับเป็นปัจจัยที่เอื้อต่อความต้องการเครื่องจักรของธุรกิจใหม่ รวมถึง การปรับเปลี่ยนเครื่องจักรของธุรกิจเดิม อย่างไรก็ตาม ภายใต้การเปลี่ยนแปลงดังกล่าว อาจให้ภาพตลาดที่ เปลี่ยนแปลงไปจากเดิม ซึ่งผู้ประกอบการจำเป็นต้องพิจารณา และเตรียมพร้อมปรับตัวให้สอดคล้องกัน โดยมี รายละเอียดสรุปได้ ดังนี้

✔ **ความท้าทายด้านรูปแบบความต้องการที่เปลี่ยนไป** จากนโยบายภาครัฐที่ต้องการผลักดันให้ไทยก้าวเข้าสู่ ประเทศที่สามารถแข่งขันกับประเทศอื่นๆ ทั่วโลกได้ ผ่านนโยบาย Thailand 4.0 ที่ปรับรูปแบบอุตสาหกรรม การผลิตเดิม ไปสู่ฐานเศรษฐกิจใหม่ (New S-Curve) ที่เน้นนวัตกรรมมากขึ้น อาทิ สินค้ากลุ่มเทคโนโลยีชีวภาพ เทคโนโลยีทางการแพทย์ กลุ่มเครื่องมืออุปกรณ์อัจฉริยะ หุ่นยนต์ และระบบเครื่องกลที่ใช้ระบบอิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งควบคุมโดยระบบกึ่งอัตโนมัติหรืออัตโนมัติเพื่อทดแทนแรงงานคน และเพื่อนงานที่เที่ยงตรงและแม่นยำมากขึ้น รวมถึงการเปลี่ยนแปลงทางด้านเทคโนโลยี อาทิ ยานยนต์ไฟฟ้าหรือเซลล์เชื้อเพลิง ที่จะมาแทนที่ยานยนต์สันดาป ภายใน ขณะที่ภาคการเกษตรเอง ด้วยข้อจำกัดต่างๆ อาทิ เรื่องน้ำ ราคาสินค้าเกษตร และต้นทุนการผลิต ทำให้ ภาครัฐจำเป็นต้องผลักดันการจัดโซนนิ่งภาคการเกษตร ซึ่งทำให้พื้นที่เพาะปลูกข้าวมีแนวโน้มลดลง และไปเพิ่ม พื้นที่ในส่วนของพืชที่มีผลตอบแทนสูงกว่า อาทิ อ้อย ข้าวโพด รวมถึงไม้ผลทดแทน ซึ่งปัจจัยดังกล่าวนี้ ส่งผลให้ ลักษณะสินค้าเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนเดิม อาจไม่ตอบโจทย์ความต้องการของตลาดในระยะข้างหน้า

✔ **ความท้าทายจากการย้ายฐานการผลิตของบางอุตสาหกรรม** ซึ่งเกิดจากศักยภาพการแข่งขันของไทยที่ ลดลง ทั้งทางด้านต้นทุนการผลิต แรงงานและวัตถุดิบที่ขาดแคลน ขณะเดียวกัน เพื่อผลประโยชน์ด้านภาษีหรือ เพื่อลดข้อจำกัดด้านการกีดกันทางการค้า อาทิ ธุรกิจเสื้อผ้า รองเท้า อุตสาหกรรมเครื่องใช้ไฟฟ้าและอุปกรณ์ อิเล็กทรอนิกส์ รวมถึงอุตสาหกรรมแปรรูปอาหาร ซึ่งปัจจัยดังกล่าวเหล่านี้มีส่วนผลักดันให้ภาคธุรกิจของไทย

รวมถึงนักลงทุนต่างชาติบางส่วน หันไปลงทุนในต่างประเทศเพิ่มขึ้น โดยเฉพาะประเทศเพื่อนบ้านของไทย ที่มีสิ่งแวดล้อมการลงทุนเหมาะสม เพื่อเพิ่มศักยภาพการแข่งขัน รวมถึงเพื่อเสาะหาโอกาสใหม่ๆ ในตลาดต่างประเทศ ซึ่งหากสถานการณ์ดังกล่าวมีความเข้มข้นขึ้น อาจกระทบต่อความต้องการเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนในระยะข้างหน้าได้

✔ **ความท้าทายด้านการแข่งขัน** ที่ผ่านมามีสินค้าเครื่องจักรจากหลายประเทศ เข้ามาแข่งขันในตลาดสินค้าที่ไทยผลิตได้ อาทิ เครื่องจักรที่ใช้เทคโนโลยีไม่ซับซ้อนมาก ทั้งเครื่องจักรอุตสาหกรรมและเครื่องจักรการเกษตร โดยเฉพาะสินค้านำเข้าจากคู่แข่งที่มีข้อได้เปรียบทางด้านราคา หรือข้อได้เปรียบด้านเทคโนโลยี อาทิ สินค้าจากเอเชีย เช่น ญี่ปุ่น จีน อินเดีย ไต้หวัน เกาหลีใต้ และจากยุโรปเช่น สหรัฐฯและเยอรมนี โดยเฉพาะเครื่องจักรกลการเกษตรซึ่งไทยน่าจะมีความสามารถผลิตเองได้ระดับหนึ่ง ก็มีแนวโน้มการนำเข้าเพิ่มสูงขึ้นเป็นลำดับ (การนำเข้าเครื่องจักรกลการเกษตรของไทยเพิ่มจาก 35,562.7 ล้านบาทในปี 2556 เป็น 38,330.2 ล้านบาทในปี 2560) ทั้งในส่วนของเครื่องจักรกลการเกษตรราคาไม่แพงจากจีน ที่จับตลาดเกษตรกรรายย่อย ที่ต้องการเครื่องจักรมาทดแทนแรงงานคน และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต รวมถึงเครื่องจักรขนาดใหญ่เพื่อรองรับโครงการเกษตรแปลงใหญ่ หรือเกษตรกรรายใหญ่ที่ใช้ในพื้นที่ของตนเอง รวมถึงผู้ให้บริการรับจ้างเครื่องจักรการเกษตรกับเกษตรกรทั่วไป

แนวทางปรับตัว รับธุรกิจโต

ผู้ผลิต

- ▶ เตรียมพร้อมเรื่องวิจัยและพัฒนา
- ▶ แสวงหาพันธมิตร

ผู้จัดจำหน่าย

- ▶ ติดตามความต้องการตลาด
- ▶ พัฒนาบุคลากร
- ▶ หาโอกาสใหม่ในต่างประเทศ

แนวทางการปรับตัวเพื่อรองรับความท้าทาย

ธุรกิจเครื่องจักรกลและชิ้นส่วนของไทยแบ่งออกเป็น ผู้ผลิตและผู้จัดจำหน่าย (ทั้งสินค้าที่ผลิตในประเทศและสินค้านำเข้า) ซึ่งส่วนใหญ่เป็นผู้ประกอบการ SME ดังนั้น การรับมือกับความท้าทายดังกล่าว จึงมีความแตกต่างกัน โดยสรุปได้ดังนี้

✔ **ผู้ผลิต** ส่วนใหญ่จะผลิตเครื่องจักรหรือชิ้นส่วนที่ไม่ซับซ้อน ที่ไทยมีความเชี่ยวชาญ อาทิ เครื่องจักรอุตสาหกรรมแปรรูปอาหารหรือสินค้าเกษตร และเครื่องจักรกลการเกษตร ที่สามารถหาชิ้นส่วนอะไหล่ที่ผลิตในประเทศได้ รวมถึงผู้ผลิตชิ้นส่วนเพื่อป้อนให้กับอุตสาหกรรมต่างๆ อาทิ อุตสาหกรรมรถยนต์ เครื่องใช้ไฟฟ้า โดยสิ่งที่ต้องดำเนินการมีดังนี้

- **การเตรียมวิจัยและพัฒนา** เพื่อให้สอดคล้องกับความต้องการ อาทิ เครื่องจักรกลเกษตรสำหรับพื้นที่ปลูกอ้อย ข้าวโพด ไม้ผล ที่จะเพิ่มขึ้น ซึ่งอาจแตกต่างกับเครื่องจักรที่ใช้ในพื้นที่ปลูกข้าว ทั้งทางด้านสภาพดิน การเก็บเกี่ยว และการแปรรูป รวมถึงเครื่องจักรอุตสาหกรรมสำหรับผู้ประกอบการ SME อาทิ เครื่องจักรสำหรับ

ผลิตชิ้นส่วนยานยนต์หรือเครื่องใช้ไฟฟ้า ที่อาจต้องการความเที่ยงตรงแม่นยำของชิ้นงาน หรือการควบคุมอัตโนมัติมากขึ้น รวมถึงเครื่องจักรสำหรับแปรรูปสินค้าเกษตรที่เป็นที่ต้องการทั้งในประเทศและประเทศในอาเซียน

• **การแสวงหาพันธมิตร** มีความจำเป็นต้องมีการพัฒนาสินค้าให้มีความแตกต่างทั้งด้านความทันสมัยแม่นยำและมีประสิทธิภาพที่เพิ่มขึ้น โดยอาจเจรจาหาพันธมิตรจากต่างประเทศ ที่มีโน้หว้าวเพื่อให้เข้ามาตั้งฐานการผลิตหรือถ่ายทอดเทคโนโลยี โดยชี้ให้เห็นศักยภาพของตลาดในไทย ภายใต้นโยบายภาครัฐที่เอื้อต่อความต้องการใช้เครื่องจักรกลที่เพิ่มขึ้น (อุตสาหกรรมและเกษตร 4.0) โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่ใช้วัตถุดิบทางการเกษตรในกระบวนการผลิต ซึ่งไทยมีศักยภาพสูง อาทิ อาหาร เครื่องดื่ม ยางรถยนต์ รวมถึงโอกาสในการใช้ไทยเป็นฐานการส่งออกไปในภูมิภาคที่กำลังมีการพัฒนาด้านเกษตรและอุตสาหกรรมอย่างต่อเนื่อง

✔ **ผู้จัดจำหน่าย** ทั้งที่เป็นตัวแทนของสินค้าที่ผลิตในประเทศ และสินค้าที่นำเข้า มีแนวทางปรับตัวดังนี้

• **การติดตามความต้องการตลาด** ว่ามีธุรกิจและอุตสาหกรรมใดที่ยังคงมีแนวโน้มเติบโตและขยายตัวในไทย อาทิ ธุรกิจอาหารและเครื่องดื่ม ธุรกิจอุตสาหกรรมเกษตร ธุรกิจบรรจภัณฑ์เพื่อรองรับ E-Commerce และธุรกิจใดจะเข้ามามีบทบาทในระยะข้างหน้า อาทิ ธุรกิจที่จะลงทุนเพิ่มตามปัจจัย EEC และนโยบายอุตสาหกรรม 4.0 บ้าง เพื่อนำมาวางแผนว่าการเป็นตัวแทนจำหน่ายเครื่องจักรกลที่มีอยู่เดิม สามารถตอบโจทย์ได้เพียงพอหรือไม่ โดยอาจเพิ่มความหลากหลายของเครื่องจักรกลที่ตลาดต้องการ โดยเฉพาะเครื่องจักรที่มีความซับซ้อนสำหรับผลิตสินค้านวัตกรรม ซึ่งตลาดนี้ ส่วนใหญ่จะเป็นผู้ประกอบการขนาดกลางและใหญ่ ที่มีศักยภาพด้านเงินทุน อย่างไรก็ตาม ในกรณีสำหรับผู้ประกอบการที่ขาดเงินทุน แต่มีความต้องการเครื่องจักรที่ทันสมัยมากขึ้น ผู้จัดจำหน่ายอาจต้องเสนอทางเลือกภายใต้ต้นทุนที่ไม่สูง อาทิ เครื่องจักรมือสองสภาพดี แต่มีเทคโนโลยีการผลิตที่มีประสิทธิภาพให้กับลูกค้าที่ต้องการเปลี่ยนแปลงกระบวนการผลิตของตนเอง

• **การหาพันธมิตร** เช่นเดียวกับผู้ผลิต ผู้จัดจำหน่ายจำเป็นต้องแสวงหาพันธมิตรรายใหม่ๆ โดยเฉพาะผู้ผลิตจากต่างประเทศ ที่สามารถตอบโจทย์สินค้าเครื่องจักรที่ตลาดต้องการ โดยอาจต้องสร้างสภาพแวดล้อมทางธุรกิจ เพื่อให้ลูกค้าใหม่ๆ จากต่างประเทศ เห็นถึงศักยภาพและเลือกเป็นพันธมิตร อาทิ การมีช่องทางเข้าถึงตลาด มีบริการหลังการขายที่แข็งแกร่งให้กับลูกค้า

• **การพัฒนาบุคลากร** ที่มีความรู้เกี่ยวกับการซ่อมบำรุงเครื่องจักรกล ที่ต่อไปจะเป็นหุ่นยนต์หรือเครื่องจักรที่ซับซ้อน ควบคุมด้วยคอมพิวเตอร์อัจฉริยะมากขึ้น ซึ่งนอกจากช่างเทคนิคแล้ว ยังจำเป็นต้องมีช่างผู้เชี่ยวชาญในการแก้ไขซอฟต์แวร์ที่ใช้ควบคุมเครื่องจักรที่จะมีบทบาทมากขึ้นอีกด้วย

• **การแสวงหาโอกาสตลาดต่างประเทศ** ผู้ประกอบการที่มีศักยภาพเพียงพอ โดยเฉพาะผู้จัดจำหน่ายที่อยู่ในพื้นที่ใกล้กับประเทศเพื่อนบ้าน อาจพิจารณาหาช่องทางขยายตลาดข้ามไปในประเทศเพื่อนบ้าน โดยอาจต้องสร้างพันธมิตรในประเทศเหล่านี้ เพื่อให้หาตลาด การให้เครดิต/ชำระเงิน รวมถึงอบรมบุคลากรในประเทศเหล่านั้น ให้มีความเชี่ยวชาญในการบริการและซ่อมบำรุง โดยผู้ประกอบการที่มีศักยภาพอาจตั้งบริษัทในประเทศเหล่านี้ เพื่อสะดวกในการสั่ง รับมอบสินค้า และบริการให้กับลูกค้า โดยผู้ประกอบการไทยอาจมีความได้เปรียบจากแบรนด์หรือชื่อเสียง ขณะที่คู่แข่งคือจีน อาจได้เปรียบด้านราคา ซึ่งในกรณีที่อาจติดขัดด้านกำลังซื้อ อาจพิจารณาจัดหาสินค้ามือสองสภาพดีจากต่างประเทศ อาทิ ญี่ปุ่น ไต้หวัน เพื่อเป็นทางเลือกให้กับลูกค้า

Guru Suggestion : คุณกิตติศักดิ์ หยกอุบล กรรมการผู้จัดการ บริษัท เครื่องจักรกลเกษตรไทย จำกัด (TAMCO) ระบุ เคล็ดลับความสำเร็จของธุรกิจ คือความซื่อสัตย์ต่อลูกค้า โดยเฉพาะจุดเด่นของผลิตภัณฑ์ที่จะมีอายุการใช้งานยาวนาน รวมถึงการสื่อสารกับลูกค้าต่อเนื่อง เพื่อให้ได้รับข้อมูลและโจทย์ที่จะนำไปปรับปรุงผลิตภัณฑ์ที่ตรงความต้องการของลูกค้า

ที่ผ่านมา แม้ว่าบางครั้งสินค้าบางรุ่นจะมีปัญหาในการใช้ในพื้นที่ของเกษตรกร ก็ต้องเข้าไปรับผิดชอบแก้ไขปัญหา และนำกลับมาวางมาตรฐานการทดสอบผลิตภัณฑ์ โดยเน้นความทนทาน เพื่อให้สอดคล้องกับสภาพการใช้งานจริง ขณะเดียวกัน เพื่อให้สามารถควบคุมคุณภาพการผลิต จึงมีการผลิตขึ้นส่วนที่เป็นส่วนหลักของเครื่องจักร ภายใต้เทคโนโลยีที่สามารถทำได้

และเพื่อให้สอดคล้องกับยุคปัจจุบัน ที่ลดการพึ่งพาแรงงานคน จึงมีการพัฒนาเทคโนโลยีที่ใช้เครื่องจักรผลิตขึ้นส่วน ที่ใช้แรงงานคนลดลง อาทิ เครื่องตัดเลเซอร์ และเครื่องพับแบบ พร้อมกับการพัฒนาการออกแบบขึ้นส่วนที่ซับซ้อนขึ้น เพื่อให้เครื่องจักรกลที่ผลิตมีระบบควบคุมอัตโนมัติ ลดการใช้แรงงานที่หายากลงได้

สัมภาษณ์หนังสือ Forbes Thailand ฉบับเมษายน 2560

**อัปเดตเทรนด์ความรู้ธุรกิจไม่รู้จบ
ทุกที่ทุกเวลา ได้ที่**

